

לקט פניני הרב

על
פרשיות השבוע
ספר שמות – פרשת תרומה
מאთ
הרב יוסף דוב הלווי
סולובייצ'יק זצ"ל

נאסף ע"י מנחם יהודה נוסבאום

מ--:

מסורת – מאסף תורני – איחוד הקהילות החרדיות באמריקה

בית יצחק – קובץ תורני – ישיבת רבנו יצחק אלחנן

Torah YU

ספריו הרב צבי שכטר שליט"א:

נפש הרב

מפנימי הרב

דברי הרב

ומעוד מקורות כפי שצין בראש כל קטע שנלקט

ירושלים טובב"א

תשפ"ג – מהדורה שנייה

א) שמות פרשת תרומה פרק כה

(ב) דבר אל בני ישראל ויקחו לי תרומה
מאת כל איש אשר ידרבנו ליבו תקחו את תרומתיכם.

מטרה: חזון ומנהיגות עם' אד

הם נתנו למשן מרצונם החופשי

בני ישראל יצאו לחירות ולא יעבור זמן רב לפני שתובא לפניהם בקשה חדשה: "דבר אל בני ישראל ויקחו לי תרומה" (שמות כה, ב) לבניית המשכן. אך התורה ממשיכה מיד ומוראה שהמתנות לא יתקבלו מכל אדם ואדם, אלא רק מ"כל איש אשר ידרבנו ליבו" (שם). הכלול, עני ועשיר כאחת, חייבים לתת את מחצי השקל, אך התרומה למלאכת המשכן צריכה הייתה להיות מרצון וחופשי; אין מקום לשום צעד של כפייה. העולם הרומי ראה את מעשה הצרקה בעשייה של חסר, ואילו התורה רואה בו מעשה של צדק. כאשר אנו נתונים צדקה לעני אנחנו פורעים את חובותינו. ועם זאת, המשכן נבנה רק כדי "בְּאִישׁ אֲשֶׁר נָשָׂא לִבּוֹ וְכָל אִישׁ אֲשֶׁר נָדַבְךָ רָוחוֹ אֵתוֹ" (שמות לה, כא).

יודעים אנו כיצד נהנים בעבדים. אין להם לא רכוש, לא כלים יקרים ערך ולא בגדים מוכחים. הם רואו את הלבוש המהדור של הנשים המצריות, בעוד ילדייהם שליהם הילכו בבגדים בלויים. הם סבלו חרטף רעב, ולפתע הם זכו לעושר ולשפע – לאותם בגדים שאדוניהם לבשו רק שבועות ספרדים קודם לכן. אך לא חלפו ימים רבים עד שנשמעה ההכרזה: אם רוצים אתם, הריםו את תרומותיכם. הם לא נדרשו تحت מכספס; זו הייתה בקשה בלבד, אך הם נתנו למשן מרצונים החופשי את כל מה שקיבלו שכועות אחדים קודם לכן. הם קידשו את המשכן בנכונותם לעשות בלבד כל כפייה מה שירדו כי ראוי ונכון לעשותו.

ג) שמות פרשת תרומה פרק כה

(ח) ויעשו ליה מקדש ושכנתיו בתוכם:

מתוך: **חידושי הגר"מ והగרי"ד בענייני קדשים עמ' כא**

נית בנהירך וכמקודס כס דינוס צוינס

וכס פתי פרשיות מיוודות נחותה. מנות
בנין במקודס כיש מקרא (שמות ככ)
דוועסו לי מקודס, דנלמר בכולל מל גמות
נדולות ונית טולמים. מסל"כ דין נית
בנהירך כו"ל פרשיות מיוודות נפרשת לרלה
(דנrios יג), כי חס אל במקודס לסר יגħar
כ' ונו' נסכו תדרשו ונחתת סמה, ופרשיות
וז קלי רק ללהר ניסחן ללהן, כምורש
סס וונגרתס حت סיידן ונו' וכי במקודס
בנהירך דקלוי על מנות בנין מקודס דנלטטו
נס קודס נגנגו ללהן וכמס"כ חז"ל מ"ט
לפסות נית וכי' וככג' נחפרת נחורה מסכן
שטעב מסך רגינו מכ"ל ע"כ שפир בגיון
בקראל סל ונטזו לי מקודס, מסל"כ נכי'
מלכים דקלוי על דין מנות בנין נית
בנהירך סלטטו רק ללהר ניסחן ללהן
וכמס"כ סס חז"ל סלט מנות נלטו ישלהל
נסעת ניסחן ללהן וכי' ולבעות נית
בנהירך מכ"ל חז' ברי סייך לכאראל סל
נסכו תדרשו ונחתת סמה, ומגħolr סס
מנות נית בנהירך גירוטס ליס ע"כ שפир
בגיהן כיש קרא.

ב) שמות פרשת תרומה פרק כה

(ח) ויעשו ליה מקדש ושכנתיו בתוכם:

מתוך: **איש ההלכה עם' מח-מט**

האדם מקדש מקום ועשה משכנן ליווצרו.

"בשעה שאמר הקב"ה למשה עשה לי משכנן התחליל מתמייה ואומר:
כבודו של הקב"ה מלא עליוון ותחתוון והוא אומר עשה לי
משכנן ועוד היה מסתכל וראה שלמה עומדת ובונה בית המקדש
שהוא גדול מן המשכנן ואומר לפני הקב"ה כי האמנים יושב אלקים
על הארץ וכי' לכך אמר משה: יושב בסתר עליון וכי' אמר הקב"ה:
לא כשם שאתה סבור כך אני סבור אלא כי קרש בצפון וכי' במערב
ולא עוד אלא שארד ואצטatz את שכינתו אמה על אמה". משה
עמדו ותמה: אין אפשר להוריד את האיקריםוף למטה הסופיות, איך
אפשר להשכין את הטרנסצנדנטיות המוחלטות, את סתר עליון,
ואת צל שדי בתוך משכנן צר וקטן, בתוך עולם ממשי המוגבל על
ידי חוקיות המציאות ועקרונות הריאליות? בעיה זו באה לידי
ביטוי בשאלתו של שלמה: "האמנים יושב אלקים על הארץ?"
כלומר, אם האדם מתגעגע אל האלקים, אם נפשו חולת אהבה,
הומה אל דודה וקונה, הרי עליו לחרוג מן חרכובות ישותו הנשמייה
ולעלות בהר ד' המופשט והטרנסצנדנטי, כי אין יקום האדם
הפייסיולוגיביולוגי במוקום קדשו? וכאן נהפקת אמת המידה, ואני
מורידים את כבוד איל אל העולות התחתון, אל תוך התהוושה
עצמה, אל תוך המקומות והזמנן, לרשות השיעורים, הכתמותיות
והמשמעות. "יהנה השמים ושמי השמים לא יכללו אף כי הבית
זהה אשר בניתי" — אין תכלכל הסופיות את האיקריםופיות? ברם
תשובתו של הקב"ה היא: "לא כשם שאתה סבור, אני סבור, אלא
עשרים קרש בצפון וכי' בדורות וכי' במערב; ולא עוד אלא שארד
ואצטatz את שכינתו אמה על אמה". האיקריםופיות מצמצמת את
עצמה; הנצח מתרכז בעובר ובחולף, השכינה — במידות, וככבוד
אל — בשיעורים. היהדות הביאה לעולם את סוד הציוצים של
האיקריםופיות בסופיות, הטרנסצנדנטיות במשמעות, האצלות ב'
מוחשיות וחאלקות בתוך תחום הריאליות. כשירד הקב"ה על הרים
סיני, הרי קבע חוק לדורות, שאלקים יורדים אל האדים ולא האדם
הוא שעולה אל החלקים, שאלהים מעוצם את שכינתו בעולם
בתוכם", נילה את הרו הנורא, שאלהים מעוצם את שכינתו בעולם
הэт.

מקדש ובית הבחירה

יעור יותר גורלה דילג רק דין של קביעות נסחף מהלך
מקום בית סכמיה, כי אם דרשוין גם דין
קדושים ומטה קדושים כמו מקדים ירושלים, ורלו' לאו
משה דמנטורינו פ"ה דקנדיין (ס"ג) ופ"ג
בשנותיהם (ס"ג) דולפין דין מטה עליון לקדושים שעד
בשאות מלך וגבורת ומלוכס וטומיס ומנדרין מודע ונגד
מקומות נבי נזון מרושה. כדי לאבדך דין נמלמת כ"ט

וגם נרלה לקדום יונסלים ואר בכיתת פינה מעכמת
נקרא, וכదאיון דלמה שנמרע בוכמיס דג קריין!

ונומר דכשנילג נט שׂו סְלָט מִמְּנֻסֶּה רַק סְקִי מִמְּנֻסֶּה
מִמְּנֻסֶּה הַחֲמָת מִפְּרָאָה גְּנַמְּרָה, מַזְמָה יְסַדְּלָן וְזַהֲמָה
לְלֵי, וְסַפִּילָה לְפִי סַמְקָנָה דְּבַרְיָה סַס כָּל סְכָלָט מִמְּנֻסֶּה
גְּרָרָה בְּגַ'כְּסָוָה כָּךְ חֲלָם דִּין סְלָט מִמְּנֻסֶּה, וְלֹא שִׁיךְ חָלָן
לְלֵי סְלָט טָמְלִיס קַתְלִי גְּמַנְמָה וְלֹא לְסַהְלִי דִּינָס
סְסַמְלִיס קַדְשָׁם יְזָרְעָלִים וְסַרְכִּים, וְכַמְטוּרָה גְּמַפְסָה
גְּמַחִים דָּף קִיְּגַ' דְּנַמְּסָקָן קַדְשָׁס קְלִיס וְזַי גְּמַלְלִיס
גְּמַחָנָה יְסַדְּלָל, דְּסַיְעָו קַדְשָׁת יְרוּסָלָם, וְגַנְגָלָן כָּל פְּרִ
מִקְוָתָם, וְכַמְלָלָה כָּל הַכְּרָוֵךְ וְכָנָכְ וְגַבְשָׁן כָּל פְּרִ
לְרָוְסָלָט הַוְּסָה מִפְּרָאָה וְשַׁיְּכָן סְיוֹן גְּמַלְלִיס כָּל עַרְיָה יְסַרְלָאָן,
דִּין כָּל אַרְוֹתָן דְּגַנְגָלָן, צִילָה, טַבָּה, וְגַבְשָׁן קַדְשָׁם
גְּמַפְסָה נְטָלָה כָּמְנוּרָה כָּסְמָיָה סַס, וְקַדְשָׁם
לְרָוְסָלָט גְּבִי מַסְקָן סִילָה מַדִּין שְׁמָר מְגִזְיָה כָּל פְּדָל
סְמַמְנָה וְדְגַלְלִיס. וְדִין כָּל סְמַמְנָה סִירָה דַּקָּן מַדִּיכָּר וְלֹא
לְלֹחָר סְנַכְנָסָי לְהָנָן, וְשַׁיְּכָן וְשִׁיךְ לְסִילָה וְלֹא לְסַהְלָר
מִקְוָתָם. וְשַׁיְּנָן בְּרַמְּכָבָס פְּגַ' מַס' גִּימְסָקָה וְדִין מִיחְדָּה דְּנַמְּלָאָר
גְּמַפְסָה נְטָלָה כָּמְנוּרָה כָּסְמָיָה סַס, וְקַדְשָׁם
לְלֹחָר סְנַכְנָסָי לְהָנָן, וְשַׁיְּנָן בְּרַמְּכָבָס פְּגַ' מַס' גִּימְסָקָה כָּל פְּדָל
סְמַמְנָה וְדְגַלְלִיס. וְדִין כָּל סְמַמְנָה סִירָה דַּקָּן מַדִּיכָּר וְלֹא
לְלֹחָר סְנַכְנָסָי לְהָנָן, וְשַׁיְּכָן וְשִׁיךְ לְסִילָה וְלֹא לְסַהְלָר
סְמַמְנָה לְלֹי' וְמַפְתָּח שְׁבָוָה וְלֹמְנָס מַמְנָה סְלִינָה וְסַפְלִין
שְׁוֹרָתָה אֲגָסָי מַעְלָה יְסִילָה גְּבִיָּה שְׁוֹלְמִים פְּכִיָּלָן סִירָה
מְנוּרָה דְּנַדְרִיט דְּקַדְשָׁמָת סִירָה הַכִּים יְזָרְעָלָס לֹא סְיָה
חָלָן גְּמַזְקָן וְכִים שְׁוֹלְמִים וְלֹא לְסַהְלִי מִקְוָתָם, וְמַפְתָּח
דְּלָרָה בְּכִיתָה וְיְזָרְעָלָס לֹא סְמַמְרָה וְלֹא גְּמַנָּה סְלִינָה וְסַפְלִין
מִקְדָּמָה, דָלָס לֹא כָּן סִירָה מַעְכָבִים נָס כְּכָמָה גְּדוֹלָה דִּסְיָה
חָפְשָׁה כָּל מַקְדָּשָׁה לְכָל דְּכָר. וְשַׁיְּכָן דְּלָרָה וְסַרְכִּים הַכִּים
סְיוֹן דִּין כָּל בִּתְהַמְּלִיאָה דְּמַקְוָמוֹ נְהָגָה סִירָה סְמַולִי'
וְכַיְוָלָטָס וְכִמְשָׁיָה בְּהַרְמָמָ"ס גַּפְמָ"מָה' בַּתְּכִמְלִיאָה
סְגִ'גְיָה חַיל וְלֹא זַס כִּית לְדוּרִי סְדוּרוֹת חָלָן צִירָוּסָלָס
כָּלְכָד וְסַרְכִּים סְמַולִי' סְכָה נְהָמָר וְלֹהֶל דַּזְזָן וְטַי' זַהֲמָה
מִיהָמִיתָה שְׁדִי' נְדִ פְּכִיָּלָן סְפֹהָן דִּין כָּל בִּתְהַמְּלִיאָה

אשר דמלל מלה זוין דניתה בנסיבות ומקצת הס דיעיס
שועם. וכלמם הס צמי פלטיות מיזמירות נטולת,

(ח) שמות פרשת תרומה פרק כה
ועשו לי מקדש ושבנתי בתוכם:

מתוך: חידושי הגר"מ והగרי"ד [מהדורות ב'] עם מג-מה

למכת"ס פ"ה מ"ה מלכים ס"ה כתב

ח'יל סלט מלהות נגטו יסדרן נסעם כניקחן
רכן וס' ולכטנו פיט סכמיס לסת' זנומר לאנט' מדרשו
וונט' זטמה טכל'ן וויל'ם' קאקסה מהל' דכתה הרמן'ס'
ט'ל מ' ניט' סכמיס לסת' ח'יל מ'ע' לבסטון ריט' ל'ל'
ו' סנומלה ועט'ו לי מקדמת עכל'ן ומדוען כה' מלכיס

סכילה קלה של מלחין נלכדו הדרשו וכלה שמה.
"ל דבש מקור דברי הרמב"ם דבנן כית סכילה
סוח רך לנימר כינימתן להן סוח נליים
נסגדין דג' כ' ומטולר בס דמיון מלך וסכרתת ולש
! טמלחן קדומים ול', ולכלהות ג' ע"ש סולן מוד פנדער
טו' להקיס רה' פאכן מדין חוכם בנן מקדש
אנס"כ וטעו לי מקדש צוואר סחטת נס נזירות, כי
תנות בנן סמקדס ליה דרכם להן ולמהירות טמלה,
בן נלה פכסוט, דסמי מותנו נלהמר בו, בנן מקדש
מניז"כ וטעו לי מקדש, וזה מושׁ שין ללהץ
תמים טמלה, ונס ליכם דין נפ"ע סל' בנן כית
בכורה, דסיט בנן סמקדס ניזוטלים וכאה שמורי/
פיש דמלת מקדש וכיהם הכהלים צי' בקרים נפרדים
ס. דמוקט האמתקט חון לירוטלים יכול עפ"י הדכו^ר
שפטנות כמו סקי' ננגנ', צילא, טוב וגשען, מטה"כ
ן כית סכילה דבסדר שמורי' הו' לדורי דורות,
תכוולר כרבמ"ס פ"ה מחלומות נים סכילה ר' י"ג ח'ל
ן שנגה האמתקט ניזוטלים נלהמר כל סמוקומות טול
נות בסן כית לא' וכו' וו' סס כית לדורי סדרות
על נירוטלים נלבד וכיאר שמורי' וכו' עכ"ל ואר
טי' זילם וכמאן חיק' כטוטלים נלהמר סכימות לטולן ר' ג'
ונבנ' האמתקט פירוטלים נלהמר כטולר חמוץ מגיל
ו' י"ג דלן קדשה עליה נלבד כטולר חמוץ חמוץ מגיל
" (ז' י"ג וט''). וסיעו מזום דגמי צילם ומתקן הלווער
סכימות סוח' עטס האמתקט וקדשותו. ומי' כטולר
טוטלים קדשותו נלט האלומר והואתו סכימות, מטה"כ' נגי
ם שלמים שלהוגר הו' כית סכילה מס' שנבחר לטולן
ין סוס מקוס לח'ר. ומי' ר' ר' סס ג' קדשה נפ"ל
קדשות מקדש נתלה, מ"מ חלק כית סכילה נתלה
לדורות.

לטפה טפליזה. ורק מעתה ניתן להכירה דמליל נקניעות קידושים דוד כבנהו,cosa שיט היעשים בכך של קידושים דוד כבנהו ס"י רק על לטפה עליה זו מעד סמהוס. ורונה גמליכיס (ה'ג) מוכיח עדכין בביבlioGRAPHY סיפה כמזה גדולה בנטשון קיימת והסתמאות שיש מותרות כמשמעותם בקרלה. רק העם מוכנס ב:mm'ם כי כל נפש כוונת ו/or וילך סמלן גבעינה מהנה סס כי קידוש נסמה הבנדולא, ולפי"ם סאנטינאל דסלאומר כל כמוות טויה קפלת כוונת סחירה, וככבר חלה פ"ז דוד, הל' ג' הל' ז' סי' בסנהנות מופרומות כמי שלמה. אבל זה לא שיק לדרכינו בכיוון ספיגיון זוגנים לתרמ"ס, דסרי ופסוט לסי' ע' דטהווקר הט הולמת בית הנחיה. והסדר הנקטו מפסיקת מטה דלקף ס' נעל קדסה נעל' וקידושם האמתקדש בטלה, מ"מ הסמות לסקוות.

אכן נעה דהו מנוס דלף דעטס קהילוקס סול גיט
שכמילה, מ"מ כ"ז דלפ' שכטב כית השכמיה
לעטודת וילג טיס מקוס שכלה, עד לה נטלנו האכמתה.
נס נרלה לנוואר שוד דלף דעטס סקפיישן וסקידוט זיין
כית השכמיה סי' ע"ז זוד ווילג ננחר וננקב מוקונו, מ"מ
כ"ז דלפ' נוננה סכיה עדין חלום כית השכמיה לה נטלמה,
מסות דבדין כית השכמיה פין הרים עטמיו סול קיזז
וחמלום דין, וככל קידוטו וקובישטו סל זוד טל רק ען לאכט
לכטיננה הרים, והרי טפ"י הדיבור סיטה כמה גדולה
בגנשין קירימת עד נניין סיטים, ה"ל' זט גוטה סוי ספקטע
מחולום כית השכמיה, דיקוט כית השכמיה נחלמר דענחר
לבדו ומוקדס חאלר ליכט, וח"כ בעפ"י סדיור נכלן דדין
כית השכמיה נצלם רק נונן העית. חן כ"ז טול רק
לכטוללה נחלה זט כית השכמיה, ופסהטור נכחהילס סל
כיתום, זט סול דטלטער דחלום כית השכמיה לה נטלמה
עדין, זו מסיט דטלטער סל דוחה מילצין שכטב הקראטה
נמלעת כית השכמיה, מטה"ב להחדר נוננה הרים ווילג
קדומות כיט השכמיה, זו נטלר סול קידוט זדורות ווילג
לט הרכמיה, מ"ט טס לה קידוט גע"ל וקידוטה השמקרט
נטול ווילג מקוס שכלה, מ"ט קידוט כית השכמיה
קי' נטלם ווילג מקוס שכלה, נטלר סול גוטה כיט
הרכמיה מהן טי' סיטר ווילג לדורות.

בן ירושלים, קהדרן בן נסן הרכבת'ס כפ"ה' נס"ה כב"ג ס"ג, ולין בס כ"ה נדורי שודאות מיל' ירושלים גלעד וכאל שמוי' עכ"ל וכלהמת מפהותן בן קראת תלcis (ה), מן קיוס השב שוגה'ת מה טמי'ה מרן ממהרים לנו כחדרי בעיר מכל דכני' יטהן לנו מיט'ם וגנו' וקס' פס נגע דוד לח'י' לנו מיט'ם וגנו' ויחמ'ר ס' לדוד וגנו' רק מהס לנו מונס האה'ת כי אלה נגן וגנו' פון מגנס פון'נו', וסמנואל ככחות דחלות בנת ספניש טל מקומות נבסה ע"י דוד ורלה גס לנוות, וסימה נגונת יופדם דסגן' יטה' ט' סלמה. ואלן קראט סטוכ' לנו חדרי בעיד מכל דכני' יטהן לנוות חיים, וכינויו דה' ג'קי' נגומן גדולים, מ"ה שי מושקעת מיטתה הסמוכה עד פגורה ירושלים, קרי דמלט'ה גים הסטירה נלהרה פל' טקס שדי' ירושלים. ועכ' פה דמנואל ברמג'ס דסלמה קז'ז

ת ריאנסליס סול רק ניעין קדום ירושלים נטהורי דיעס,
הרי הרכמנט"ס קלח בס בענין הכלים קדושים קליס ומונזר
אי, וכדין קדש לטעמי נכה, וזה דוחת קדושת סיל
ע. משלימות ספר כמג דנקדשה ע"י סלמה, מסלה"כ
כשען קדושים נטעם נין כמו קדושים המקדש, מסלה"כ
לום כית סנהדריה כל בית טולמיים וכמס' ג' היל דעדין
טו דין ניט כשייל האגמ' חס נתקדשה רק לרפה ספליזיס מה
ע' למס כשייל האגמ' חס נתקדשה רק לרפה ספליזיס סל דוד, ולט' ען
גד הדרשות פסויות, על קדושים ניט סנהדריה סל דוד, ולט' ען
קדושים מקדש סל סלמה.

במירות פוליכין נקדומות, ודין קידוסו ע"י מלך ונכיה
ול"ט ונסדרין, ומתקיים ע"י דוד ונגד ספואה, וחסן
ללאף מסכל גם לקדימות ספריל ושבורות דמגדל מלט
ניגלה כל קידות סוף. ונוג דכרי טילקוט דמנטור דכענין
דרישס עפ"י נכיה וסכך מגן ספואה, סייכיס ג"כ לדין
קדום כל זיק בכמהיה.

ונשר לפיזי סדי ייחול דכרי סרמג'ס סכמה דטלמה קדום ולען בגמרו נוכחים בו יי' קדים דוד גפס עליונה קדים, דהרטג'ס קרי קלי' על קדום קדום ולמי סכמה בס קדין כל קידס בעיל וקידום בס געטס גולדע ער' צלמה מסדרין מה דגעטן קידום טעם נינ', וגס האטנו מפורס מסקראט ניוס סכמה קדס מלך טן שחאל, וסונגיאט יי' קדים דוד רפס בליעו קדים מפדרס סרמג'ס דלאן קלי' בענן קדום קדום, יי' חס לעניין קדום ביט האנוליה דסיטה ער' עד כלוד נמניג לומגה, ונקיות וו זילן סידן כל זידום כבנת נינ', זהה נולמר דק בקדום מקדום רוזטלייס דסיטין קדום מהייל, וכדוחוין דלאן נפלן מומלטום חס ליל קדס בעיל בטלה קדום. מסהיל'ס פון ניט האנוליה, סיט דין קדום מוקים טוליעס סיינט מסירות, וגס נולמר חורבן קדום וו זילן בטלה, וו גאנט גאנן ניט זילן ניט האנוליה לאט דין וקיים כל נינ' דסיד מטהו מארה לטאות לאס ניט האנוליה, נאצ'ו יסוד קדום.

הנה נzon שלמג'ס סולו, וכמה נמקדסה נקדוטס
לחלונות סקדוטס סלטס סולו קדר טוועס
רווטס ליטע עכל, ומופעל דרכיו בגס רודוטס נמקדוטס
ז' צלמה, וכטורה זו פתרה לדרכיו סכטנו דיט
פערס נמקדוטס ע' זוד צין דכמי זוד מעזין יロוטס ליטע
ג' נמקדוטס. אכן נרלה גס נקודות ייוזטס הייל
חי פלומי דינס, דין סל יロוטס טומס נכל דיני', כמו
ceilim קדוטס קלטס ומעדן צי וכדומה, ווועס קדוטט
סיטוטס כמו קדוטס סקסקט, והס נטלי מהירות גטלטה
דווטסקה לה נל קדרה לעמוד נכלו, ונס לייל עד דיין
ל' גיט בענירא, מות ניכחן כימת טס בית טולמייס,
וועס חד דינט סולו עס דיין כויס בכחירה כל כה שולמייס
עסיד נקכשו לדורות ע' זוד, ונס נאאר סטורי נטעמר

(ג) שמות פרשת תרומה פרק כה
(ח) ועשו לי מקדש ושבנתי בתוכם:

מתוך: רשימות שיעורים על מסכת ברכות עם עד-עה

קדושת ביתה^ין וביהמ"יד

ונראת דחלין ב' דיןים בקדושת בית המקדש:
א) חלות דין קדושת מקדש, ב) חלות דין קדושת בית הבחירה. ותויהו הולקים הםabisodium דין, שדין קדושת המקדש חלה כחולות קדושה בבית עצמו ואינה חלה מדין קדושת המקדש והרי קדושת מקדש אינה חלה ודוקא במקום מסוים בלבד, ויכולת לעבור למקום למקום עפ"י הריבור, כמו שמצוות שהמשכן שבאר המוריה ונתקדש לדורות, וכמו שכח הרומבים (פ"א ה"ג מהל' בית הבחירה הי"ד) ויל' ובמה נתקדשה בקדושה ראשונה שקרה שהוא קידש העוזה ירושלים לשעתן וקידשה לעתיל עכ"ל.
ב) חלות דין קדושת מקדש - שנבחר המקום שבאר המוריה והו בית הבחירה ויל' כיוון שנבנה המקדש בירושלים נאסרו כל המקומות כולל לבנות בהן בית לה' וכו' ואין שם בית להרי הדורות אלא בירושלים בלבד ובאר המוריה ובר עכ"ל. ולפיקח משוחרב המשכן בשילה והותר הבמות משאי' משונבנה בייחמ"ק בירושלים נאסרו הבמות לעולם. דבמשכן בשילה נאסרו הבמות משום שחלה קדושה בגין הבית של המשכן, ומשוחרב המשכן ובטלת קדושת הבית - בטל האוסר והותר הבמות. משאי' בכיהמ"ק שחל איסור במות משום שחיל קדושת מקדום בית הבחירה, אף לאחר חורבן הבית עדין נשארה קדושת בית הבחירה במקומה לדורות. ובאמת יש בעניין זה שתי פרשיות נפרדות בתרורה, רמצות בנין המקדש נלמאות מקרא ד"זעשו לי מקדש" (שמות כ"ה:ח), וממצוות בית הבחירה רמצות בנין בית המקדש אל המקומ אשר יבחר ה' וכו' לשכננו חדרשו ובאת שמה" (דברים י"ב:ה). ולפי'ן מישבת קושית הלח"מ הנ"ל, ובטל בית הבחירה דמיורי גם לגבי המשכן

המקדש במשכן בדבר, בוגל, בשילה, ובבית המקדש. וזה בבית הכנסת שהוא מקום תפלה ועכודה שבלב שחלה בו מעין קדושת בית המקדש שהבית עצמו נתقدس בבית המקדש לעכוודה. ומайдך בבית הבחירה חלה קדושת מקום. ונראה דמשועה במסכת הבחירה היה והוא דוקא בלשכת הגזית מקום ישיבת הסנהדרין הרי הוא דוקא במשועה במסכת הבחירה ולא בשאר המקדשות, ומשמעות שנאמר בדברים י"ז:ח) "זקמת וועלית אל המקומ אשר יבחר (דברים י"ז:ח) זקמת וועלית אל המקומ אשר יבחר ה'", ומה שנאמר לנויד ששהסנהדרין יושבן בבית הבחירה. וכותב הרומבים (פ"א מהל' ממרים ה"א) ויל' בית דין הגדל שבירושלים הם עיקר תורה שבعل פה והם עמודי ההוראה ומהם יוצא חק ומשפט לכל ישראל עכ"ל. ומבואר שחל דין שמקום ישיבת הסנהדרין שם עיקר תושבעעפ' ועמודי ההוראה הוא רק בבית הבחירה דוקא. ונראה דהוא הדין שבמקום הקבוע להוראה דעלמא חל בו נמי מעין דין בית הבחירה וקדושת מקום. ובשערים המצויינים בהלכה חלה מעין קדושת בית הבחירה - שאין להקב"ה בעולמו אלא ד' אמות של הלכה. ועיין בפסוקים (תהלים פ"ז:א-ג) "לבני קrho מזמור Shir, יסודנו בהרי קדש. אהב ה' שערץ ציון מכל משכנות יעקב. נכבדות מדברך עיר האלוקים סלה וכו'". וכל הפרק ההוא מיידי בבית הבחירה דוקדש בית המקדש חלה תפאת היותו בית המקדש לעכוודה - שהקיבו בו קרבנות, וכגד משתע מדברי הרומבים (פ"א מהל' בית הבחירה ה"א) ויל' מצות עשה לעשות בית לה' מוכן להיות מקריבין בו הקרבנות עכ"ל. ומבואר דיסוד מצות בנין בית המקדש הוא שיחיה בית מוכן להיות מקריבין בו קרבנות. ונראה דמשועה חלה קדושת המקדש בכל מקום שהוא בית המיוחד להקרבת קרבנות, ולכך חלה קדושת

ו) שמות פרשת תרומה פרק כה
(ח) ועשו לי מקדש ושכניתי בתוכם:

תכלית מצות בניית המקדש - עפ"י דין - כתוב הרמב"ם (ריש הל' בית הבחירה) מוקן להיות מקדיבים בו הרכבות וחוגנים אליו ג' פעמים בשנה. והרמב"ן (כפирושו על החוריה ר"פ תרומה) פליג עלי', וס"ל דתכלית מצות בניית המקדש הוא לא עבודה הרכבות (זהות קיום מצוה נוספת), אלא לתחלת השרת השכינה, ובכדי להמשיך מעמד הר סיני, והשווה ביהמ"ק להר סיני. וכמעט מפורש כדעתו במקרא - ועשו לי מקדש ושכניتي בתוכם, שתחלת המקדש היינו השרת השכינה. והשווה לרענן וזה דברי הראב"ע עה"פ בפ' תרומה (כ"ה, כב). ויל': ויש לחמה, למה לא הזכיר מזבח הקטורתה (דנזכר אך לסוף פרשת מזבח העלה בסוף פרשת תצווה, והרי ציל בין יתר כל היכל, שכפ' תרומה?) והתשובה בדרך משל, כי הנכבד לא ימוש (ר"ל שתחלת בניית המקדש هي بعد השרת השכינה עלי, וענין זה ר"ל, - לקיום הכנסת אורחים بعد השכינה, הנולדה ממוקם למקומות. ובהכנסת אורחים מצינו באליישע שבנה לו האשה השונמית

שביהמ"ק בית תפילה הוא – והכיווחים וגוי ושמחותם בבית תפيلي וגו', ואך להבין, מה תירין בוה שלמה לפלייתו החשוכה, ונראה לפרש בכונתו, דעתן השרת השכינה באיזה מקום מוגבל הוא בכך שיכול האדם למצוא אותו ית' באותו המקום. כי באמת הי' צריך האדם להיות לעין התגלות מלכותו ית' בכל ענייני הטבע, אך מחתמת חומריות האדם השקוע בעוה"ג, א"א לו לעשות זה. וצריך האדם שיהי' לו עכ"פ איזה מקום מיוחד ופרט למצוא שמה הקב"ה, ועל זה באה מצות המקדש. וענין מקום השרת השכינה, ר"ל - המקום שם רוצה האדם להיפגש עם השכינה. וחחו עניין תפילה - התודדות עם הש"ית, שהרי כוונת החפילה היינו (רמב"ם פ"יד מתפילה הט"ז) כאילו הוא עומד לפני השכינה. ולהיפגש עם השכינה ג"כ אפשר בבי' אופנים. או עי"ז שהקב"ה יורד למטה הארץ, או עי"ז שהאדם מתעלה עד למקוםו של הקב"ה, וההתודדות בחפילה היינו כהצד השני - לדעת הרמב"ם, השווה לשונו (שם פ"ה ה"ז) - כאילו הוא עומד בשמיים.

עלי' ושם בו מטה וכסא, מנורה ושלוחן, ואך בכל אורח יש לעשות כן. אלא שאצל הש"ית א"צ לב' כלים נפרדים - כסא ומיטה, כי אפשר להסתפק בחדר מינימום על כן הארון דמות כסא. והנה מנורה ושלוחן עורך וכו', (ונקרא הארון ג"כ מטה - הנה מטהו שלשלמה וגוי). ולזה כיון אף הרמב"ן: על כן הקדשים הארון... כי הוא מוקדם במעלה, וסמך לארון השלוחן והמנורה, שהם כלים כמוותו (כלומר, כלים עיקריים להכנסת אורחים), וירדו על עניין המשכן שבבכורות נעשו. (שתכלית מצות בניית המקדש הוא לא לשם הקרבת הרכבות אלא השרת השכינה במקומות מיוחדים).

ובאמת רענן וה צ"ע, כי הלא הש"ית מלא כל הארץ כבודו, ומדוע צריך הוא למקום מיוחד ומה עניין הכנסת אורחים לגבי קוב"ה. והוא היה שאלת שלמה המלך, הנה השם ושמי השם לא יכולן. אף כי הבית הזה וגוי. (מלכים א' - פ"ח), ותשובתו שמה עצ"ג, להיות עניין פתוחות... ואתה תשמע השפיטים... רצוב כי יהיה בארץ וגוי. שביהמ"ק יהיה מקום תפילה, והוא כן עפ"י דין, ערים פ"ה מתפילה ה"ג - נוכח המקדש כיצד וכו'. דהיינו שדין אוריתא הוא,

7

שביהמ"ק בית תפילה הוא – והכיווחים וגוי ושמחותם בבית תפILI וגו', ואך להבין, מה תירין בוה שלמה לפלייתו החשוכה, ונראה לפרש בכונתו, דעתן השרת השכינה באיזה מקום מוגבל הוא בכך ש יכול האדם למצוא אותו ית' באותו מקום. כי באמת הי' צריך האדם להיות לעין התגלות מלכותו ית' בכל ענייני הטבע, אך מחתמת חומריות האדם השקוע בעוה"ג, א"א לו לעשות זה. וצריך האדם שיהי' לו עכ"פ איזה מקום מיוחד ופרט למצוא שמה הקב"ה, ועל זה באה מצות המקדש. וענין מקום השרת השכינה, ר"ל -מקום שם רוצה האדם להיפגש עם השכינה. וחחו עניין תפילה - התודדות עם הש"ית, שהרי כוונת החפילה היינו (רמב"ם פ"יד מתפילה הט"ז) כאילו הוא עומד לפני השכינה. ולהיפגש עם השכינה ג"כ אפשר בבי' אופנים. או עי"ז שהקב"ה יורד למטה הארץ, או עי"ז שהאדם מתעלה עד למקוםו של הקב"ה, וההתודדות בחפילה היינו כהצד השני - לדעת הרמב"ם, השווה לשונו (שם פ"ה ה"ז) - כאילו הוא עומד בשמיים.

ז) שמות פרשת תרומה פרק כה

(ח) ועשו לי מקדש ושכنتי בתוכם:

(כב) ונועדרתי לך שם ודברתי אחר מעל הכהנרת מבין שני הכהנים:

אשר על ארון העדה את כל אשר אצעה אתה אל בני ישראל: ב'

מתוך: מנני הרב עם' שפב-שפָה

פרשת תרומה: מצות בנין בית המקדש קשה מאוד להבינה, כי היה אפופה בסוד גדוול ונורא, כמו שהביעו מכבר שלמה המלך בתפילה זו לאחר להאלתו" (לא). על מנת במלחתה הייתה הארץ: "בהתגונך עמק ירושלים לפני אויבך" (לע). על עצירות גשמי: "בחצר שמיים ולא יהיה טטר" (לה). תפילה על כל צורה שלא תבוא: "ירעב כי יהיה בארץ, דבר כי יהיה, שידפון, ירקון, ארבה חסיל כי יהיה, כי יצר לו אויבך בארץ שעורי, כל נגע כל מחלה" (לו). תפילת הנכרי: "ונם אל הנכרי אשר לא מעמך ישראל הוא, ובא מארך רוחקה למן שמך" (מ"א). על מלחמה מהচוץ לגבולות הארץ: "כי יצא עמק למלחמה על אויבך בדרך אשר תשלחם" (מד). והסבירה האחורה, גלות, מאורע יותר מפחד מכளן: "כי יחטא לך, כי אין אדם אשר לא יחטא, ואנפתם לפני אויב, ושבו שביהם אל ארץ האויב רוחקה או קרוביה" (מ"ו). וכחותימה לבקשתו אומר שלמה: "ל להיות עניין פתיחות אל תחתן עבדך ועל תחנת עמק ישראל לשמע אליהם בכל קראם אליו" (נ"ב). תפילה שתשמע את כל התפילות שיציעו לפניו. ולכלן יש מכנה משותף שאפשר לתאר במליה אחת, "צורה".

ואין לאדם להתבונש אם תפילתו לא נכונה, או צרכו חסר ערך, כי מותר להביע לפני הקביה כל מה שבלב, אף שיראה אויל. כי אם לדעתו יש לו צורך מיידי או צורת לב מעיקה, כמו שתיארו שלמה, יש עליו חובת תפילה....

אבל היקן היא התשובה לשאלת "הנה השמיים ושמי השמיים לא יכללוך אף כי הבית הזה אשר בנויי?" נראה ש אף אחד, לא משה ולא שלמה, מוכשר לענות עליה. ולמרות כל השתדלות דעת, נשארת השאלה בגדר "הראי נא את כבודך" (שמי ליג, ייח) שעליה ענה ה'

מדרש המובא בילקוט שמעוני (שמות ט"ה) במלים דומות, שם בפי משה אותה תמיונה: "שלשה דברים שמע משה מפני הגבורה ונבנה ונՐתע לאחורייו. בשעה שאמר לו ועשה לי מקדש, אמר משה לפני הקביה, רבשיע כתוב הנה השמיים ושמי השמיים לא יכללוך, ואתה אומר ועשה לי מקדשי". והמדרש עונה: "אמר ליה הקביה, משה לא כשם שאתה סבור, אלא עשרים קרש בצפון ועשרים קרש בדרום ושמונה במערב, ואני יורד ומצמץ שכינתי למטה, דכתיב ונועדרתי לך שם וננו". פעמים השמיים ושמי השמיים לא יכללוני, ופעמים אני יורד ומצמץ את שכינתי אמה על אמה. שנאמר: "וינוועדרתי לך שם ודברתיatak מעל הכהנרת מבין שני הכהנים אשר על ארון העדה". (שמות כ"ה, כ"ב).

MAIN LO LE-MIDRASH TSHOBA ZOT AIN ANO YODA'IM, CI SHLEMA SHAKH VELA UNGA UL HA-SHALAH, RAK HAMISHIK BBN-KASHA: "VONENITA AL TEFILAT UBUDCH VELA TACHINTO HI ALOKI, L'SHEMU AL HRONA VEL TEFILAH ASHER UBUDCH M'TFELL LFENIK HAYOM. LE-HIOT UNIYIN FTOCHOTH AL HABAIT HAZEH LIHLA V'YOM, AL HAMKOM ASHER AMART HAYAH SHMI SHM, L'SHEMU AL TEFILAH ASHER YTAPELL UBUDCH AL HAMKOM HAZEH" (CICH, CIV).

"אליך", משמעה הילך בכיוון שם החפץ, אבל "עדין", מתארת פגישה ממשית, התהבקחות, נגיעה זה בזו.
וזאת תפילה כמו שהתפלל שלמה: "ופנית אל תפלה עבדך ואל תחנתו הי אלוקי, לשמע אל הרנה ואל התפללה אשר עבדך מתפלל לפניך
היום" (כ"ח). لكن בית המקדש הכרחי, וזהו טעם בינו.

כנראה תשובה שלמה נוגעת בעניין אחר לנMRI. מדרישת הקב"ה לבנות לו בית מקדש לשמש כעין דירה פרטית לעצמו, אפשר לראות כמה חשובה התפילה בחינות הדתיים. כי יש מצוות המחייבות אותנו להביא קרבנות שונות בזמנים מיוחדים. יש גם מצוות שדורשות מاتנו תפילות שונות בזמנים מסוימים. קרבן יכול יש הבדל עצום ביןיהם. קרבן מתקבל אף אם יש מרחק ובעין הקב"ה ובין בעל הקרבן. קרבן כשר אפילו על ידי שליח. הגמara בקידושין (מא) שואלת: "מןין שלוחו של אדם כמהתו, שנאמר: 'וְשָׁחַטْוּ אֹתוֹ כִּל קְהֻלָּת יִשְׂרָאֵל בֵּין הַעֲבִים' (שםות י"ב) וכוי כל הקהל כולל שחוטין, והלא אינו שוחט אלא אחד? אלא מכאן שלוחו של אדם כמהתו". גם אין צורך לשלוח לעמוד עם קרבנו אצל המזבח לפני ח'. וכן נהנו אנשי המעדן, שהיו שלוחי ישראל בזמן שבית המקדש היה קיים.

לא כן בתפילה, כי אם אין קרבנה – אין תפילה. וכך שהתפלות נתקן במקום הקרבנות, או אפשר לשילוח להוציא את משלהו. וזהו טumo, כי הקב"ה מופיע לישראל בשני אופנים. לעיתים הוא מופיע מרוחק, "מרוחק ה' נראה לי ואהבת עולם האבותתיק" (ירמיה לא, ב), מרוחק אינסופי שבקרבנות איננה פגימה, והקשר נשאר במקומו. אבל תפילה טעונה דока קרבנה, ורגע דבקות, והדמיון כאילו עומדים כנגדו ובחיקוקו,adam "ה עומד לפני המלך". ובלשון הרמב"ם, "ויהיה לבנו פניו למעלה כאילו הוא עומד בשמיים" (תפילה ח, ד). כונה בתפילה היא מצחה עצומות ונוספת, לא רק דרישת פורמלית. ואם חסנה כונה – אין תפילה, כי הכוונה היא הרעיון המרכזי והיסודי בתפילה. (מתוך דבריו של הר"א בלאו, בהדרום, אלול תשנ"ו, עמי ייבניאו).

"אני אעביר כל טובך על פניך" (ליג, י"ט), ואף "כי בכל ביתך נאמן הוא" (במי יב, ז) ופירוש "בכל ביתך" הוא העולם כולו, שהבין וידע משה איך שהעולם פועל, כי לדעת עצמותו של הקב"ה אי אפשר, ואפילו למשה, "כי לא יראה האדם וחיה" (ליג, כ).

ושאלת זו של: "הנה השמים ושמי השמים לא יכלכלוך אף כי הבית הזה אשר בניתי", אין לה פתרון. ואם אפשר להקב"ה, שהוא אינסופי, בORA שלמות בלי מספר, לשכן במקום סופי, היה אמת שאינה ניתנת להבנה, וסוד שאון לו הבירה....
לכן אין צורך במקדש לקרבנות, ובמה של ארבע אבני מספיקה. אז למה רצה הקב"ה בבתיו כדי שיוכל לשכן בינו. והוא הכוונה האמיתית של המזווה, "וועשו לי מקדש ושכنتי בתוכם", במקומות שאתה שוכנים, אתה רוצה גם אני לשכן, בבית הסמוך לכם. ועל ביתך תרשום "ושכنتי בתוכם". ובכל עת אני מרשה לכם לדפק על דלתך ולשוחח עמי ולספר לי את כל דאגותיכם וחולמותיכם ומואוויכם בלי פקפק ובכל בושה, כי על כן צמצמתי את כבודי. ונוים לי לשכן בין הכרובים על גבי חכורת אמה עכ אמה, אינסופי דחוק בסופי עכ ארון הברית. כי זה רצוני, שיקרא ביתך בית תפילה.

אתה הייתה כוונת שלמה בבקשתו, "וְהַתְּפִלְלוּ אֶלְךָ אֶרְצָם אֲשֶׁר נתהה לאבותם, העיר אשר בחרת, והבait אשר בנית לשםך" (מל' א, ח, מה). ומסוד המצוות רואים שכן גם דעתך ורצונך. בכל מקום גלותם יכוונו את לבם בשעת תפילה אל הבית הזה, דירתה השכינה, כאילו נמצאים שם והשכינה מצויה מולם. כי בלי קבלת התפלות, אין שום טעם לבית הזה, ולאיוו מטרה בינויו אותן אבל עכשוו שעצבת את נתיבותיך העליונות הנסתירות, לצמצם את כבודך לשכן סמוך לביתי, בטוח אני שהתפלות תתקבלנה. כי כונה בתפילה דורשת פנים אל פנים, כאילו השכינה מולנו, כמו שכתוב, "שמע תפילה עדיך כל בשר יבואו" (תהל' ס"ה, נ). "אליך ... יבואו" לא כתוב: כי מלת

ח) שמות פרשת תרומה פרק כה
(ח) ויעשו לוי מקדש ושכنتו בתוכם:

מתוך: ימי ذיכרון עם' מה-ג

היהודי שתי פרוטות: פרוטה אחת הוא נותן לאישה הנישאת לו ופרוטה שנייה הוא נותן אחריך לרבעו של שלם. והרי מאמרי חז"ל במודרשות

ז, ג ובפיסקתה רבתי על פי מיציו של רשיי: "סונה בשושנים" (שיר השירים ז, ג: "זדרה ומטוית בגדר שושנים", ז) לה בגדר קל ואין אחד מהם פורץ בו ליקנס. הרי חתן נכנס לחופה, לבו מתגעגע לחופה ולהחיבת חתונתו. בא ליזק לה, אמרה לה: טיפת דם כחרדל ראיתי. הרי הופך פניו לצד אחר, ולא נשכו נחש ולא עקרב עוקציו".

הרי שיחקה חתן והכללה "שעת כשרה" בחשות אפיקת הלילה – לחטא. הם ניחוד לבדים ומושטוקקים בלחת זה לזה ואין אדים רואה אותם ולא נועף בהם – אך שם ענcharה הרבש"ע ומרושים מן העברה. זורו "פרוטות הכהן" שבהם פודים את עצם מלפני הקביה לחותם בעולמו.

והנה ממשיך שם רשיי:

"הרי שהוא עובד בדרך [בחוץ חם והחינה לזהת והחולך בדרך הוא רעב וצמא מאד. והנה] ראה בכוורות בראשי התאנינים [תנאים בשלות רכונות כלפי מטה וקורצים לו: בוא טול אותו וירוח לך!] משט ידו ליטול אומרים לו לשישראל הם [תנאים אלו אין שلن, יש להן בעלים, אסור לך ליהנות מהן] הוא מושך ידו מפני הנבל – הרי "סונה בשושנים".

מי אומר דברים אלו לעבר אורחה – מלך העולם שהוא מברך לפניו. הכל התאנינים חן קודש, חן שייכות לרבעו של שלם והוא נתן אותן לאחרך ולא לך. אסור לך לנצל אותן. אלא פאי – רעב אתה, צמא אתה – דבר זה ידוע לך! והרי זוחה מפשש הפרוטה שברא העולם דורשה ממן. אכן תוכל ליהנות מנתנין כאשר תניעו לכרכך שלך.

וכך חזרת על עצמה תפטע ז כל הימים – בענייניהם של שבת, כשרות, חיוך הבנים וכדומה. רבש"ע טובע כופר יופש ופדיון. נכון הדבר – התבישה היא קטנה, בסך הכל פרוטה, שהרי מהי לעומת הזכות הנזולה שזכורה בה יהודי על ידי קיום תורה ומצוות!

מהו צימצום? המדרש המובא בילகוט שמעוני, שמות, שס"ה ובפסיקתא, מספר לנו: בשעה שאמר לו הקביה למשה "יעשו לי מקדש ושכنتו בתוכם" (שמות כה, ח) נבהל משה ונרתע לאחורי ואמר: "הנה השמים ושמי השמים לא יכללוך" (מלכים א, ת, כז) ואתה אומר לי: "יעשו לי מקדש ושכنتו בתוכם!!" אמר לו הקביה: משה, לא כשם שאתה סבור אלא עשרים קרש בפזון ועשרים קרש בדروم ושמונת במערב ואני יורך ומצמצעך שכינתי למטה. שנאמר: "וינעדתי לך ופעמים אני יורך ומצמצעך את שכינתי אפה על אמת. שנאמר: "וינעדתי לך שם ודברתني אתך מעל הכפרת מבין שני הכרבים אשר על ארון העדרת" (שמות כה, כב).

אף על אדם מישראל להוגג במידת הצימצום ועשית סייגים לעצמו בהרבה דברים. ההלכה עצמה היא למעשה תורה הצימצום.

במערכות ההלכת אפשר לרבאות בכופר כעוז שיטה שאני קורא לה "סונה בשושנים". ביל שום אמונות משתורה ומערכת עונשין, ביל שלטון של החזאה לפועל ובתי סוהר – ביל כל אלה מקioms היהודי תורה ומצוות. לא קל לו ליהודי לקיים את דיני השולחן ערוך. לפחות – וביחוד בחברה המודרנית – ברוך קיימים בקשימים גדולים. אף על פי כן אין סייגי הדינין חזיצים בינו ובינם כਮוחיצה של ברזל אלא הם בעינוי סייגים של "סונה בשושנים". בקלי קלות אפשר לדcomes את סייגי השושנים, אף על פי כן כשיהודי חושך בהם הרי הוא משלם את פרוטת הכהן, שתמורתה מתייר רבש"ע לבאי העולם ליהנות מעולמו ולחיות בו.

השולחן עורך דורש את הפרוטה הזה באומן מתחמד. ככל שהיחסים הם אינטימיים יותר, ככל שענלהמה ונסתרת פעולתו יותר וככל שפחות אנשים רואים אותו בהתנהנותו – כך סאות יותר רון והשושנים.

יהודי המקדש אשר צריך לברך קודם הקידושן: ברוך אתה... אשר קידשנו במצותיו וציוו על העניות ואסר לנו את האරוסות והותיר לט' את הנשואות לנו על ידי חופה וקידושין". אלים תפורת היוהתיר" משלם

ב) שמות פרשת תרומה פרק כה
(ח) ועשו לי מקדש ושכנתיו בתוכם:

מתוך: שיעורי הרב על מסכת סנהדרין עמ' עדר

מסכת סנהדרין דף כ ע"ב

ובן ברוד הוא אוטר וכור' אנבי יושב
בבית ארדים וכו'
במדבר היה משכן. ולאחר מכן היה
המשכן בנוב וגבעון ושלילה, ואטר נימא
ddbנין המשכן לא היה קיום מצות בין
המקדש. אלא לכארה נאמרaca מצות
בנין בית הבחריה, דבית הבחריה פיר
בחירה שלומית שאחריה שב לא יהיה
עוד מקום אחר. ועוד הבדל בין בית
הבחירה לשילה נוב וגבעון, דבבית
עלטם היה שם תקרה, אבל בנוב
גבעון לא היה שם תקרה, אלא בית של
אבניים ויריעות על גביו. וכן מברואר
ברטב"ם (הלו' בית הבחריה פ"א ח"ב)
וזיל', ומשם באו לשילה ובנו שם בית
של אבניים, ופרשו יריעות המשכן עלייה,
ולא היה שם תקרה וכו', ומגבעון גם
לבית העולמים. נראה דגבוב וגבעון גם
כנ לא היה שם תקרה, וזה מה שאמר
דוד, אנכי יושב בכבוד ארדים וארון ברית
ה' בתוך הייעשה. ונראה שתקרה מורה
על נצחות ותדיות וקיימות, וכך רק
בבית הבחריה היה שם תקרה של אבניים,
שהיא בית עולם. ולכאורה זה מה
שניתוטף בהך קרא דורו, דבהך קרא
מוכחה דרך בית הבחריה היה שם תקרה
של אבניים, כיון שהרק שם היה בחירה
לזרות ובחירות שלומים. בנין בית
הבחירה חלה לאחר כניסה לארון.

ט) שמות פרשת תרומה פרק כה
(ח) ועשו לי מקדש ושכנתיו בתוכם:

מתוך: רשימות שיעורים על מסכת יבמות עם קיד

עשיה לשם

יעוין בראשי עה"ת (שמות כ"ה: ח') על הפסוק
"ועשו לי מקדש" שכחוב זול ועשו לשם בית קדושה
עכ"ל והוא סובר דעתית המשכן זקוקה לעשייה
לשמה, ומדבעין לשם ממשע עצם העשייה מהויה
המצוה. אמנם ייל דשאני בנין המשכן מבניין בית
המקדש דבבנין המשכן לשעה בדבר עצם מעשה
הבניין היה עצם המצויה, ואילו לדורות מעשה הבניין
אין אלא הכשר מצוה בעלמא, ועצם מציאות הבית
במקוםו הרינו גופו המצויה. א"ג ייל שכן כאן דין
עשיה לשם אלא שם נבנה לשם הדירות וחולין חל
פסול חפצא. ואמר הגרא"מ הלוי זצ"ל שכן ממשע
ההרמב"ם שכחוב (פ"א מהל' בית הבחריה הל"ס) זול
אבניים כו' שחצבן מתחילה לבית הכנסת אין בנין
אותן להר הבית עכ"ל, וצריכים להבין למה נקט
הרמב"ם דוקא שחצבן לבהכ"ג. ומשמע שהרמב"ם
אין מחייב ח齊בה לשם קדר כפרש"י אלא סובר
שח齊בה לשם חול פוסלת את האבניים. ולפיכך נקט
ח齊בה לבהכ"ג, כלומר שאף ח齊בה לקדושה קלה
פוסלת כמו ח齊בה לשם חול. ועוד נראה שיתכן דין
לשמה בנין המשכן והמקדש דין של הכשר מצוה
בעלמא הוא ולא דוקא דין במעשה מצוה, ודומה בכך
לעשיות בת הפלין וכחיבת פרשיותה דבעין לשם
בחכרש עשיות התפילין ואע"פ שעשייתן אין מעשה
מצוה או קיום מצוה, וה"ה ייל בנין המשכן
והמקדש.

מטרת המקדש היא להויר את הקב"ה בחוריה לקרבנו, אך שישכוון בתוך העולם הזה ולא יסתלק ממנו. אנו מיהלים ליום שבו הקב"ה ישב ויבונן בסאו בתוכנו, בתוך ההיסטוריה האנושית בכלל, וההיסטוריה היהודית בפרט. או כולם יחושו קרובים אליו; לא עוד מרחק ולא עור ניכור. והוא האידיאל של היהדות. הקב"ה יכול לחולל את הפלא של השכנת האין-סופיות בתוך הסופיות. וזה בדראק כוונתו של המדרש בדבריו על הפסוק: "וְעַשֵּׂתִי מִקְדָּשׁ, וְשִׁכְנָתִי בְּתוֹכָם" (שמות כה, ח). המדרש שם בפי משה את שאלתו של שלמה המלך בדבר הקושי ללחפות איך הקב"ה, שהוא האין-סופיות עצמה, יכול להתכנס לתוך העולם האנושי המוגבל והצר: "הנה השמיים ושמי השמיים לא יכללו, אף כי הבית הזה אשר בניתי" (מל"א ח, כז). תשובה הקב"ה אליבא ומהמדרש היא: "כשאני מבקש – כל העולם כולו אינו יכול להחזיק בכבודי... אלא אני איני מבקש מירך אלא עשרים בדרכם ועשרים בצפון וشمונה במערב. לך משה אמר: 'ישב בסתר עליון': הקב"ה, שהוא יושב בסתרו של עולם, הוא רואה את הכל ואינו נראה, הוא נתואה ללון בצלנו" (במדבר רבה יב, ג).

זהו מטרתו של בית המקדש; כאשר נחרב בית המקדש, נקרענו מעיל הקב"ה. הוא עוב את עולמנו, ואין השכינה שורה עוד בתחוםים. ברם, מובטחים אנו שהקב"ה יחוור לשוכן בתוכנו. נוכל למצוא אותו רק אם נבקש אחריו בכל לבנו. "ובקשתם משם את ה' אליהיך, ומצאת, כי תדרשו בכל לבך ובכל נפשך" (דברים ד, כת). החיפוש אחרי הקב"ה צריך להיות כולל ומוחלט. כל כוחות הנפש צדיכים להיות מעורבים בחיפוש זה, ללא סיור. מי שմבקש את האלקים באמת, בכל לבו ובכל נפשו, אכן ימצאוז, בהג� העת.

יא) שמות פרשות תרומה פרק כה
(ח) וְעַשֵּׂתִי מִקְדָּשׁ וְשִׁכְנָתִי בְּתוֹכָם:

מתוך: בכה תבכה בלילה עם עג-עד

מטרת המקדש

"וירד ה' על הר סיני" (שמות יט, כ) אין משמעו רק ירידת לומן קצר, כדי לבך בנוכחותו את מעמד הר סיני, אלא הכוונה היא שמשם ולהלאה, השכינה נוכחת בעולם הזה. לאחר התגלות בהר סיני, הקב"ה שוכן בקרב עמו. ואולם, לאחר חטא העגל, הקב"ה הסתלק שוב. לולא החטא, הקב"ה היה נשאר לנצח עם עמו וההיסטוריה היהודית הייתה חלהותין. בקשתו של משה בעקבות החטא "הרני נא את בךך" (שמות לג, יח) נתקלה בסירוב. לפני החטא, יתכן שהיה מקום לבקשה כזו, אך לא לאחריו. בדברי חז"ל, "כך אמר לו הקב"ה למשה: כשרציתי – לא רצית; עכשיו שאתה רוצה – אני רוצה" (ברכות ז ע"א). חורבן בית המקדש צמצם עוד יותר את נוכחותו של הקב"ה בעולם הזה. הקב"ה נתעטף במסתרין, ולא בקהל ניתן להזותו. מעתה ואילך, על האדם מוטל לחפש אחריו. אין זה קל למצוא את אלקים בעולם; האדם הוא יצור שבורי, חלש ומוגבל אשר קשה לו להפעיל לטרנסצנדי. אמן הפסוק אומר: "ובקשתם משם את ה' אליהיך" (דברים ר, כת), אך החיפוש האין-סופי הזה קשה מאוד, משום שישנן, כלשון חז"ל, מהירות רבות החוצצות ביןינו לבין הקב"ה. ה' מתכסה ונעלם מआנו – "לבש הקדוש ברוך הוא עשרה לבושים" (שיר השירים רבה ר, י).

במקלט אל מקומותם כולם מלחמות,

ומוקס

סהרין סול מנות סס נמקדת. דעין גנטה' מנהות (דף כ"ז ע"ג) דוחת: וטהויס טננטו לפניות ממילמן לטיכל כלו גהרגזיס מכית לפלכת אל פיי הכהפלט גמייה, וכי יסודס לומאל, כל טיכל כלו ומזכים לפלכת גהרגזיס, וולל פיי הכהפלט גמייה, ע"כ. עלי"ש צמלהן לרבנן ולפי ישודה גליפול כיחס לקדושים סקדושים, דלרבנן כל קדש קדושים גמייה, ולרבי ישודה לפני סהרין סקדושים גמייה, וילך קדש סקדושים גמלוקת. דוקן גמייה וילך קדש סקדושים גמלוקת. על כל פניות מזען דלרכני יסודס יט מלות סס מוקס סהרין. ונרכש דלקן לרבנן יט מלות סס מוקס טלפני סהרין שאלי כהן גודן צויס סכלפורייס מוה מדס האפל וממדס הטעיל בקדש קדושים אין כדי סהרין קרווב לכהפרת, שנמניג ולפדי הכהפלט זיה. וטלף נכית צני טלט טיס סס טרין מכל מוקס סייז סההנות דוקה נמקות דלפני הכהפלט. שאלי דלקן כלו טרין יט מלות סס מוקס סהרין נקדש סקדושים. וסיט מוקס סכלש להזהרת דס ספר וטאפר. נכית צני טלט טיס טרין נקדש סקדושים, מ"מ סהרין טיס גנוו באך סכית. דעין כרמץ"ס כפ"ד מסל' בית סכמיס ס"ה, חז"ל וכעת טבנה טלמס מהט סכית וידע שטוףו ליחפה גנה כו מוקס גנוו כו סהרין למיטה גמטעוניום עמווקס ועקלאות ווילסiso המלך גוז וגנוו גמוקס טבנה טלמה וכו', עכ"ל.

יב) שמות פרשת תרומה פרק כה
(ו) ועשוו ארון עצי שניים אפיקרים וחציו ארבע
ואמה וחותמי רחבו ואמה וחציו קמתו:

מתוך: שיעורי הרב על עניין תפילה וה"ש עם ש-שא, שיד

(י) ועשו ארון עצי שטים אמתים וחצי ארפוי
ואמה וחצי רחבו ואמה וחצי קמתו:

מtower: אגרות הגראי"ד הלוי עם' קפא-קפב

הארון והכליים

[תרט"ח] פ"א מה' בית הבחירה היז

דקדוקים ומונחים סולו רק במקומות שנדרש בהם. ועוד יומר נרלה דקדוקים כל קליס הלו היו מתקיים רק בסיס נפש, הילג גם גמוקומם. לנוין שיסוץ זו כלש הלו, (ו)אגה מה שפין כלש הלו מטה הכרטמג'ס גם בכיוון וככע, מכוול דין כוור למ' נרלה רק נהכתר קדשות ידים ורגלען, הילג דהווק קיומ נפ"ע כל כל'ם מקדש). ועיין הכרטמג'ס גם נפ"ח (๕๙) ס"ז טמבה כלש הלו וככמ' הם מקודשו של כל כל', וסיטו מאטס דתמונה רק הילג דקדוקים סולו ניגלו עט המקומות.

הגהה ליתר נמכללה (הנזכרת קודם כישען חנני'ס ג'ח'ו ר'ו) וככל הנ' במרומי תליכת תבמורי למס נחלר עלי' סבון לויימר ובמהותם הם סקלון הם ציק טורר גל'ם חביב' ומכלן הנ' במרומי ישי' ט'ב' וסרמאנ'ן מנה ל'ת' ו' מתנן תר'ג'ן וכוסוף ל'פיט' מוכחות. ונראה דlus' צוות מקוטט שלון ר' שטרן גל'ם ו' נלתרה רק ככל'ם מתקומות מקומות נמקומם, אבל נל'ון דליהו' מכל' האמתקוד, וקיומו נקדמת סקדוטים כו'ין דין נס'ג', מקומו נקדוט אקדוטים כב'ג', הם צוותם מוקומו ליל'ם גלו' ו'.

בגונע למנוח עסיה כהלוון נפ"ע

נורמה דהרטמג'ס סוכר דכין דהירון חייו
ונענוו צל כל האתקדות כמו צייררט, מימיינט כל דין
אנטטי וקיוומת לינס סייכט נבי', לדח' דמסה נטוטה טליין
אכלנן גנטשייט האכלנס, נורמה דוחות נו' מיזיד נבי' מסה
ונגד, ורק בס סימטה מלוטה בס עט'ן' ווין קיזס עט'ן', האל
דזורות לחו' שיך זה. ואילו ייל דהרטמג'ס סוכר דכל
בסס להירון כו' רק נלהמו שטחה מסה (ויחולק נו' על
הרטמג'ן), וע'כ סטמען. ועכ'ם לנו' קב'ס מיד'
הרטמג'ס סכינ'ה רק כלט מלו' דקיזס פעריאםס ווילטס
זוויל מדיעי כל סמקדך, לאנג'ן חומריג'ן למ', וכמו צלע'ן סכינ'
דע'ן וסיטירלטן סל'ן גאנטט פטען.

ה' דנאלתת כל מקדש ליט ציך ני מירומ כלא, וועל כרךן דקווים בל מירן וויט נטמר חמפהן בל סלטומותוב, דורייס לסיום נטורן וסיך נס לאנרי סלטומות, וויל' נרלה דוקנרג הארכמג'יס דכל דין שבנטם נטורן ווימירמו נקדט פקדזיס ליט קווים בל מקדש כמנורס ווולמן, הילן דכל דין נטמר חמפהן בל מירן, דחפהן בל מירן גירסה לסיום נקדט פקדזיס, הילן קווים בל כל מקדש דורייס לסיום נטקווע נמקדס ליל ציך נטורן. וכמו גאנטם פאן ומתקל' בל מהן דמונוסט ג'ג' נטורן. נקדט פטמאך סלאס נס האס צ'יזיס נקיוז נקדט פקדזיס, הנג בעטמאך סלאס נס האס צ'יזיס נקיוז בל מקדש וכלי, הילן פצוצט דין בל קדט פקדזיס ננס האס דק דסחפהן בל גאנטם פאן ומתקל' בל מהן מוקוועס כהווע נקדט פקדזיס, הילן אין כהה קווים בל כל סטקדס, נטאמו אין נטורן. ובנה פראמג'יס פיד מא' כימת בכחיהה ס'ה'ן כל צימד גאנטם פאן ומתקל' בל מהן שם מירן, יושט טעמל מטוס דין מוקוועס וקיוס עמידה מס נקדט סטקדזיס חד דינא ומוד קוומל סול. וויל' סטמיט הארכמג'יס מה נטורן גאנטייט כל סטקדס זונגנוועס, דקזומו לייט בל מקדש וכלי, הילן דין בל מירן כפ'ע צ'יזיג נלטומוט.

אללא לדע' שמהן גל מנה סרמאנ'ס של מנות נצחים
שלגון כמלוא נס"ע (כמו צמיה סרמאנ'ין
נכשנות למש' לנו'). ושם פלמר בציון דכל דיב' של שלגון
סוט' רק חמפהן בז כל טליתם, דטלתם ומונתם סיישי
בנירין, ממילן דלון ו מילא נס"ע כמנין תריע'ג כל-
וותן נס"ע למש גל שכיהם הראמאנ'ס (פ"ל זב ז"י) נס לח'
שלגר כל' הארכט, וכרי' נפלטהה מזרומה נבי' מסקן
[שיין גראמאנ'ס רס' ס'. נים' באנטילס דנס מסקן נכלל
במנות נין סמקדס] וכדכלי' סימיס נבי' נין סמקדס
טנטוליס הימה, ונגטו' לפזוקס. וארלה דסיני'ו טעמה,
דאראמאנ'ס נס' נס' נס' נס' נס' נס' נס' נס' נס' נס'

הרב שטרן פ"א מה' בית הבחירה הז' רמב"ם פ"ה מה' כימ סכמיה פ"ז ח"ל וששין נמקדש כלטס (ככמ"י האנילוס סיל' זנעה כלטס ככרלה מנה לת פלור וכמו לתני כלטס) מונח לטלה לטלה פקרנטום וכו' ומהמה לקטורת ומוניה וטולמן טלאותם נוחך קדש לטפי קדשים עכ"ל פס אלמנכ"ס כלל נמאות נינן סמקדש נם לת דין עשיים סכמת כליט אלו, ושינויו טעם מהסוס דסוכר דאס מדוח קיזומת עם סמקדש. תלל ד"ע מה' האסמיין כלן מהרין פסאי לירון מקומו בקדש הקדשים. והוא ג"ע דסכלמנכ"ס מהמ"כ נפרקיים בכליים צילור דין פש"י ולוות הכלים סכלל וחיל עשיים פלורון האסמיין, וכפ"ד ס"ה רק כפה ז"לlein סיפה נקדש הקדשים כמערכו שעה ס"י זהדרון מונם וכו' פכ"ל, ולל' הויכר מהדרון יומר, והלל' זכרון נמקדש פש"יו ווילמו סל' סדרון, ונמה האסמיין

הגהה מכוון ניומן דף נ"ג ופסקו הכרמאנ"ס נס"ד מה' כיט סכמיסר ט"מ דכנית צייל גל' סי' מרכז טילטיכסו גנוו, ול"ע ז' למס גל' צאו בכית צייל מרכז גנוו שטעו חות כל הסכלס, והאי הכרמאנ"ס בספר ההוריות פ"ג ז'ג) מפוזר לפזרן דלאס נאנר היליזן טשיס מרכז גודז. ורגלה לומר דכל חלום טס מרכז סייל רק נימד עס סלומות, וכמדמיב נקרון מרכז שעוזם לו מרכז סכירות, וע"כ בכית צייל דסקרי סלומות ממייל גל' סי' מרכז ג'ג.

אשר דנו מה שוד, וכל פסחיםו כל סחרין מילא קיוס
כל מקרים וכל המקרים כבואר הכתלים, הוליג
קיומו נטהר ופיך בק ללחמות, דרים ומונפס פול
לחרותם לזרום נטIRON, דברי נט זכרי כלחותם כי
ונוחות כלאון נס"ע דשי טני הרים (יזהו טני סקלט פז

יב) שמות פרשת תרומה פרק כה

(טז) ונתת אל הארון את העדרת אשר אתן לך:

מתוך דברי הרב עם רפג-רפד

ויש לומר דעת כי ס"ית שכותב משה אמר לחם משה ללוים, והיה שם בך לעד, בגיןך ללחוחות, שנקראו לוחות העדות. ובכען המעד בעין דרישת וחקירה ובדיקות, ולפיכך היה הסית פונה מפהוץ, שספר תורה ניתן לילמוד ועומד לדרישת. משא"כ עדות, שמשמעה הגדרה גמורה ושלמה, אשר אינה זוכה עוד לדרישת וחקירה, ולא נצרכו הלחוחות אלא בכדי שתתקיים על ידיהם קבלת כל המצוות כולם, וכדברי רשיי בשם רבינו סעדיה, שכל תרייג מצוות התורה כוללות בשערת הדברים, שלפי הרמב"ן אף שכבר היה נקראו לוחות העדות, עיין פרשת פקודי (מ, כ) וכיום ניתן את העדות. אל הארון וגוי, ופירש רשיי שמה דקאי אלות,

עיין עיון רמב"ם סוף הלכות ספר תורה, דחן קרא קאי אלות, ודלא כפרשיי, אלא דמהלחות לפינן לשטר תורה, שדורגת קדושת התורה שכותב תליה בכמה פסוקים נמצאים שמה, אשר לפיכך קדושת ספר תורה חמורה מקדשות תפילהן, וקדשות תפילין חמורה מקדשות מזווה, שיש יותר פסוקים בספר תורה מאשר בתפילהן, ויותר פסוקים בתפילה מאשר במזווה, וכל הפסוקים הנמצאים בלוחות תרי מופיעים בכל ספר תורה עם עד יותר פסוקים, ונמצא שקדשות ספר תורה דעלמא חמורה מקדשות הלוחות (עיי' פ"י הי). ויש מקום לשאל, בין לדעת רשיי ובין לדעת הרמב"ם, מי שנא לוחות מספר תורה שכותב משה, שהלחוחות הונחו **בתוך** הארון, ואילו ס"ית של משה היה מונה על הדף שמוחוץ לארון, עיין בזה מחלוקת

ונתת אל הארון את העדות אשר אתן לך (כיה, ט"ז). ופירש רשיי, התורה. ועיין סוף פרשת וילך, והוא יכולות משה לכתוב את דברי התורה הזאת לנו וייצו משה את הלוים וגוי ל��וח את ספר חתורת הזה ושמותם אותו מצד ארון ברית ז"א אלקים והיה שם בך לעד. דעדות הנזכרת כאן בפרש תרומה קאי אהחוא ספר תורה שנקרוא עד, אלא שככל זמן שעדיין לא נמר כתיבת ספר תורה היה מוכರה לחניה בארון את הלחוחות, שאף הם נקראו לוחות העדות, עיין פרשת פקודי (מ, כ) וכיום ניתן את העדות. אל הארון וגוי, ופירש רשיי שמה דקאי אלות.

אכן עיון רמב"ם סוף הלכות ספר תורה, דחן קרא קאי אלות, שכותב תליה בכמה פסוקים נמצאים שמה, אשר לפיכך קדושת ספר תורה חמורה מקדשות תפילהן, וקדשות תפילין חמורה מקדשות מזווה, שיש יותר פסוקים בספר תורה מאשר בתפילהן, ויותר פסוקים בתפילה מאשר במזווה, וכל הפסוקים הנמצאים בלוחות תרי מופיעים בכל ספר תורה עם עד יותר פסוקים, ונמצא שקדשות ספר תורה דעלמא חמורה מקדשות הלוחות (עיי' פ"י הי). ויש מקום לשאל, בין לדעת רשיי ובין לדעת הרמב"ם, מי שנא לוחות מספר תורה שכותב משה, שהלחוחות הונחו **בתוך** הארון, ואילו ס"ית של משה היה מונה על הדף שמוחוץ לארון, עיין בזה מחלוקת רימ' ווריי בפ"ק דבבנה בתרא (יב).

ועפיו הסביר האבן עוזרא שrok יי' הכלים שנכרכו בפרשת תרומות (הארון השלחן והמנורה) נצרכים בכך ליצור בית', בכך לקיים מצות יעשה לי מקדש ושכניتي בתוכם. ואילו מזבח הקטורת היה נזרך רק בכך לקיים על ידו מצות הקטורת הקטורת, ולא בכך ליצור את השם יביתי, ולמרות מה שנצטווה משה על כל די כלים אלו בבית אחת, ואף בשעת עשייה, עשוי כל ארבעתם בבית אחת, מכל מקום חילקו הכתוב באופן שכזה (שהלא נזכר מזבח הקטורת בפרשת תרומות), מפני שנדרו שוניה, וכאמור.

והיאך לרבות בית לבבוד אורח יש לעז ללבוד מן האשה השוננית שאומרה לבעלה (מלכים ב', ד', י') נעשה נא עלית קיר קטנה, ונשים לו (עובר אלישע הנביא) שם מטה ושלוחן וכסא ומונורה, וחיה בבוואו אלינו, יסור שמה. וכך היה המשכן בית דירה עבור השכינה, שהקביה נקרא (בכמה מקומות בספר הנקראים) יושב הכרובים, ובתנוחה לפרשנות ווקהלו (סוי ז') אינתא, שכסא הכבוד היה מכוון כלפי הכרובים, שהוא בהם מושבו של הקביה. ועל כן יש להחשב את הקפורה עם שני הכרובים כדוגמאות כסא ומטה. עיי' המנורה והשלוחן הרי בשלמו ד' הכלים (שלמדו מן האשה השוננית) הנזריכים לבית דירה לשם הכנסת אורחים. ודבר פשוט הוא שכן הקביה צריך לכל אלו הכלים, וכשלוון המודרש אגדה (בבבב', לפרשת תרומות), אמר להם, אתם בשור ודם צרייכים לכל זה, אבל אני צריך, כי אין לפמי לא אכילה ולא שתיה, ואני צריך מאור, ועבדי יוכחו, כי השימוש והירוח מAIRום לכל העולם, ואני משפיע עליהם מאורי ... אם כן עשו מה שאותם חפצים, אלא עשו אותן כאשר אני מצוה אתכם, שנאמר, עשו לי מקדש, עשו לי מנורה ... ועשית שלוח ...

ומשלוון המודרש משמע שכל עניין בנויות המשכן היה באמות בבחינת פשרה ויותר מצדיו יתברך, והקביה באמות אין לו גוף, ומה שייך שתהייה מצוחה לבנות לבי', והיאך אפשר לצמצם את האין-סוף. אלא שבנו אדם יש להם צרכים רגשיים, ובויניהם - הצורך לחוגuish בחוש ובממשות את קירבתו יתברך, וככלוון המודרש הגיל "מה שאותם חפצים", על כן צוחה שיבנו לו בית בכדי להרגיע את הצורך הזה, וירישוanza בזח כאייל הוא גוראים ממש ובסתום להם.

(טו) שמות פרשת תרומה פרק כה

(כב) ונודעתי לך שם ודברתי אחר מעל הכהרת מבין שני הפרברים אשר על ארון העזרה את כל אשר אצוה אותו אל בני ישראל. ב

מתור: דברי הרב* עם קלט-קמב

בפרשת תרומה נכרכו כל כלי המשכן הарון, השלוחן והמנורה. הכלים היו חשוב היה הарון, הנקרוא ארון העזרה על שם לוחות העדות שהיו מוחזים בו, וככפי פירוש רש"י (שמות כ"ה, ט"ז) שהיה לעדות ביני וביניהם שצוויתי אתם מזאות כתובות בה. ועל גבי הכהרת שלל הарון היו שני הכרובים, אשר כתוב בהם (כ"ה, כ"ב) ודברתי אחר מעל הכהרת מבין שני הכרובים אשר על ארון העזרה.

והנה טסף על כי כלים אלו היה שמה בחילול עוד כלי רביעי, דהיינו מזבח הקטורת, אלא שלא נזכר עד פרשת תצוה. ובפרשות ויקהלו (ל"ז, כ"ח) נזכר כל די כלים אלו ביחד, בשעת עשייתם. אבל מכך שלא נזכר מזבח הקטורת בפרשת תרומה (בזמנן הצעיר), אולי יש לדירק שנדרו ואופאו של כל זה שונה מזה של כי הכלים האחרים.

ועיין ابن עזרא (שמות כ"ה, כ"ב), ויש לתמוה למה לא הזכיר מזבח הקטורת. והותשובה בדרך משל, כי הכבוד לא ימוש. על כן הарון דמות כסא, והנה המנורה ושלוחן ערוך ... ומשה הוציאו לבני ישראל אחר המנורה, וכן במעשה.

ובבריו טוטמים וצריכים ביאור. וחנאה לומר בכוונתו שתכליית בין המשכן היא לא רק לשם הקרבת הקרבנות, דלהה היה מוספיק מזבח מבלי שום צורך לבניון מפואר עם כל הכלים, אלא נהאה דעתך תכליית בגין המשכן היה לעשות בית לד'. וכי'chanן עראה להדייא (כ"ה, א') בהעלותו אל ראש ההר ודבר לו על דבר המשכן. והטעם שייעשו מקדש לשם הנכבד וישכוו בתוכו ושם ידבר עם משה ולא יעלח על ההר. ועיין עוד מש"כ האבן עזרא (כ"ה, ח') דנקרא מקדש, בעבור הוינו משכן השם הקדוש. ולטה הסכים אף הרמב"ן, שכתב (שם כ"ה, א') והנה עיקר החפש במשכן הוא מקום מנוחת השכינה שהוא הарון.

*דרשת רבינו בסעודת שבע ברכות

כלומר, במדרש נמצא שלמרות מה שהשיות הוא אין סוף (טרכנדנאי), מכל מקום באותו הזמן הוא צימצם את עצמו למקום קטן. וכך הוא במדרש בדבר רaba (י"ב, ד), אמר ר' יהושע דסכנין בשם ר' לוי, למה הדבר דומה, לעשרה שהיא נתונה על שפת הים, רעש הים, ונתמלהת המערה, והים לא חסר כלום, כך אهل מועד נתמלא מזו השכינה (צמצום), והעולם לא חסר כלום (אין סוף). והשוחה המדרש בשמות רaba (ג"ר), אמר הקביה לשאגי מבקש, כבודי מלא כל העלם, שנאמר [ירמיה כ"ג, כ"ד], הלא את השמיים ואת הארץ אני מלא נאoms ד', וכשבקשתי – דברתני עם איוב מנו הסערה (איוב ל"ח, א'), ובאשר אני מבקש, מתוך הסנה.

וain היקש למחלוקת, ואם לפי דברי האבן עורה המשכו יכול ליהפfn לבית, הבית (הפרט של היהודי) יכול ליהפfn למשכן, שנם אנחנו יכולים לאחר את הקביה בביתנו (הפרט) עיז שנטע בביתנו כל העינים הרוחניים שהזקירה האשת השונמית, דהיינו מטה ושלוחן וככסא ומונורת, ועל דרך הדרש ייל שהמטות מסמלת את עין תורה המשפה, ושלוחן מסמל את עין הקשרות ומוצות הכנסת אורחות, וחמנורה מסמלת תלמוד תורה, כדכתיב (משל ז, כ"ג) כי נר מצוה ותורה אור. ובבביה שכות, עם ריחות רוחניות שכות, בודאי ישמע בה קול ד', וכדכתיב במשכן (כ"ה, כ"ב), ונודעת לך שם, ודברתני אתה מעל חכיפות גור. במשכו שזכה תמצא השכינה מקום לנו.

וזהombies כראתה חולק וסובר אליו לא נתחינו בקרבתנות, לא היתה קיימת בכלל מוצות בנין בית המקדש, שהרי אין כתוב בראש הלכות בית הבחירה, מוצות עשה לעשוה בית ד' מוכן להוות מקרים בו חקירות, וחוגגים אלו יפנמים בשעה וכו'. וכן כתוב שם בספר המצוות (מ"ע כ), היה שצונו לבנות בית הבחירה לנבדה, בו יהיה חקירתם והבערת האש תמיד, ואלי תהיה ההלכה והעליה לתוכה. וכחות הוטבאים בטהו שכתב (במשועה חזקה) "ביתן לד'".

קדושת המשכן והמקדש תלוין בארון

ונראה לקודשת המשכן והמקדש תלוין בארון, ובלא ארון אין כאן קדושת מקדש, ובבית שני אף שכבר נגנו הארון, אבל עדין קדושתו קיימת, שהרי היה הארון במקום שנגנו, והוא מצורת המקדש שהיא מקום מיוחד לנגנו בו הארון, וכמבואר ברמב"ם (פרק ר' מהלכות בית הבחירה הלכה י"א) ודיל', ובעת שבנה שלמה את הבית וידע שסופה ליחור בנה בו מקום לנגנו בו הארון לטהה במטומנות עמוקות ועקלקלות, ויאשיחו המלך צוה ונגנו במקום שבנה שלמה, שנאמר: ויאמר ללוים המבינים לכל ישדאל הקדושים לה' חנו את ארון הקודש בבית אשר בנה שלמה בן דוד מלך ישראל אין לכם משא בכתף עתה עבדו את ה' אלקיכם וגוי, עכ"ל. ומשמעות מפורנית טון הנגיד' וצ"ל בשם אביו הנגיד' וצ"ל, שם הארון הוא דוקא משום הלוחות, ונקרא ארון העזרות. וביאר בזה מה שמצינו שבצלל שם את הבדים בארון (שמות לו, ה), וلهلن (שמות מ, ב) כתיב שימושה שם הבדים בארון, וצריך עיין איך הוציאו את הבדים אחר שבצלל שם אותו בארון, שהרי אסור להוציאו בפני הארון עצמו. וכשלמא לפ"ד התוס' יומא (דף ע"ב ע"א, בדריה כתיב בטבעות הארון) דשניהם מינוים בדים היו קבועים ושאים ניתח שפיר, אולי לשיטת שאיר הראשונים צ"ע. ותרץ ודכין דעתך לא היו הלוחות בארון, שرك משה נתן הלוחות בארון, כדכתיב, ויקם משה את המשכן ויחקו ויתן את העזרות אל הארון ויש את הבדים על הארון גור, א"כ לא היה או אסור הסרת הבדים, ובלא הלוחות לא תל' שם ארון.

ולפי יסוד זה ביאר רבינו זיל מה שכותב רשי (שמות כה, כא) וזיל: אל הארון תנתן את העזרות - לא ידעתו למה נכפל שהרי כבר נאמר ונתנת אל הארון את העזרות. ויש לומר שבא ללמד שבעווד ארון לבדו בלבד כפרת, יתן תחללה העזרות לתוכו, ואוח"כ יתן את הכפרת עלי, וכן מצינו בשוקים את המשכן נאמר (שמות ט) ויתן את העזרות אל הארון, ואוח"כ ויתן את הכפרת על הארון מלמעלה, עכ"ל. ומובואר בדברי רשי' דחלק דין הארון משאר כל המקדש, ובשאר כל המקדש עושים את המנורה לפני הנרות וכיו"ב, משא"כ בארון מקודמין את הלוחות קודם הארון, כיון דכל שם הארון תלוי בלוחות העזרות שבתוכו, ובלי הלוחות הריני חסרן בחלות שם הארון, כמו שתתברר. ואמר רבינו זיל דלפ"ז נכל להבין שינוי הפטוקים בין שאר כל המשכן לבין עשיית הארון, דלענין שאר כל המקדש כתיב (שמות ט, כ-כא): "ויקח ויתן את העזרות אל הארון וישם את הבדים על הארון ויתן את הכפרת על הארון מלמעלה וגורי", הרי דטוען מצוות נחינת העזרות קודם הארון, ואילו לענין עשיית השולחן והמנורה כתיב (שם פסוק ד): "זהבאת את השולחן וערכת את ערכו, והבאת את המנורה והעלית את נורתה", הרי והקדימה בהן התורה עשיית השולחן קודם הלחם, ועשיות המנורה קודם הנרות, והביאור הוא כמו שתתבואר, דחלק דין הארון משאר כל המקדש, בלוחות העזרות מהווים את חלות שם הארון. ובזה יבואר היא ג"כ מה שמנה הרמב"ם (עשין לד) מצוות נשיאת הארון ע"י הכהנים מצויה בפ"ע במבנה העשין, ומשמע מרבריז דאיינו כלל בכלל המצווה של שאר כל המקדש, ומשום רעיון חלות שם ארון אינו מדין כל מקדש בעלפה, אלא דעיקר חלותה הוא מכח להחות העזרות.

טו) שמota פרשת תרומה פרק כה

(כא) ונתתק את הפערת על הארון מלמעלה
ואל הארון תפנו את העדרת אשר אפטן אליו:

מתוך: שיעורי הרב על ענייני תפילה וק"ש עם שא-שב

יז) שמות פרשת תרומה פרק כו
(טו) ועשית את הקרים למשבען
עציו שטים עמדוים:

מתוך: גן שושנים חלק א עמ' סה-טו

בעניין כל המצוות כולן אין אדם יוצא מהן אלא דרך גדיילתן

בקיים מצות קרשי המשכן אלא דהוי דין
בחפצא דלא קרי עצי שטים אלא בדרך גדיילתן
והה"נ גבי ארבע מינים דלא חשיב לולב או
הדים וכו' אלא דרך גדיילתן.

ולפ"ז הרי מוכן שפיר דאיינו עניין לסכך,
שהרי בסכך אף דבעין גדולי קרקע שייה
פסולת גורן ויקב, הרי לא בעניין למין מיוחד
אלא לכל שגדלו מן הארץ ואינו מקבל
טרומאה כשר, ולכון מה שלא יוצאין בלולב אם
איינו דרך גדיילתו הוא משום דלא חשיב בחפצא
של לולב אלא דרך גדיילתו אבל זהו דוקא
במקום שביעין למן מיוחד לצאת המוצה כגון
בmeshchen דצريق עצי שיטים, וכן גבי לולב והדים
וערבה, משא"כ גבי סכך דאיין צורך למן
מיוחד אלא לכל שגדלו מן הארץ כשר לסכך
ולכון כיון שלא צריך למן מיוחד הרי יוצאיין
בכל אופן אף שלא בדרך גדיילתן.

והנה במה שכותב רשי' כל המצוות כגון

קרשי המשכן ועמדויו ולולב והדים וערבה
עכ"ל. ויש לתמונה למה השמייט רשי' אתרוג

אלא ע"כ צ"ל דין דרך גדיילתן איינו דין
וצ"ע.

בגמ' סוכה (דף מה:) אמר חזקיה א"ר
ירמיה משום רשב"י כל המצוות כולן אין אדם
יוצא בהן אלא דרך גדיילתן שני' עצי שטים
עומדים תנ"ה עצי שטים עומדים שעומדים
דרך גדיילתן וברש"י שם, כל המצוות זויל כגון
קרשי המשכן ועמדוים ולולב והדים וערבה
עכ"ל.

והנה כיון דהך דין דלצהת המוצה צרייך
שהיא דרך גדיילתן זהה נלמד מקרשי המשכן
א"כ למה גבי סכך דבעין גם גידולי קרקע לא
מצריכין שייה דוקא דרך גדיילתן, שהרי דין
דדרך גדיילתן איינו דין פרטיו בלולב שהרי נלמד
משבנן.

ואשר נל"פ בזה ע"פ מה ששמעתי ממו"ר
מרן הגראי"ד שליט"א לבאר יסוד דין דדרך
גדיילתן, דבאמת צ"ע איך נלמד דין דlolub
דאיינו יוצא בו אלא דרך גדיילתן מקרשי המשכן
שהרי אי הוי דין האמור בקיים המוצה דקרשי
הmeshchen מנ"ל ללימוד לולב meshchen אפשר
דהוי דין מסויים בקיים מצות עשיית המשכן,
ואלא ע"כ צ"ל דין דרך גדיילתן איינו דין
וצ"ע.

יט) שמות פרשת תרומה פרק כו

(לג) ונתהה את הפלרכת חחת הקדשים והבאת שמה מבית לפלרכת את ארון העדרות והבדילה הפלרכת לכם בין הקדש ובין קדש הקדשים:
שמות פרשת תצוה פרק כו
 (כא) באקהל מועדר מוחוץ לפולרכת אשר על העדרת יערך אותו אהרן ובנוי מעירב עד בקר לפניהם ח' חקוק עולם לדרכם מאות בני ישראל: ס

מתוך: שיעורי הרב על ענייני תפילה וק"ש עם שכא-שב

בעניין הפלרכות

מנהיגינו ליטיס פלרכות על סלרין סקדס סום זכר לפלרכות סקיפה המכילה בין סקדס לקדס הקדסים. ול"כ צו שביבי ספירות סימה סטמיה סמכילה בין מקוס הסיכל לקדס הקדסים, ומזה ענינה לנכסות ישיר על סלרין סקדס.
 ואשר נרלה לנחל צו דלפלרכות סמכילן כי דיניס סייו לה. חלמ', דלפלרכות סיל סטמיה סמכילה בין סקדס לקדס סקדסים וסום מגוז"כ ונמלה להם ספירות סקדסים הסיכלים סמה מכם לפלרכות ממם הפלרכיס וכנהם סמה מכם לפלרכות מהם לארון העדרות וכנהם ספירות לכס בין סקדס וכיין קדס הקדסים (שםות ט, ג). ויט שוד דין, סהפלרכות סיל כסוי הסלרין ותחיב קיוס נארון ודין זה נלמד מדכתייך וקסות על סלרין מהם ספירות וגנו' (שםות מו, ג) וכן כמייב נחכל מופד מופע לפלרכות חסר פל ספירות (שםות ס, כה) דספירות סיל קיוס נארון ומורפה לארון. וכן מזין דפלרכות סיכל נארון סמכילה סטמיה סיז מCKERIS הסלרין נפלרכות מדכתייך, וכן להבן וכיו ננסוע הטענה וכוליזו מהם פלרכות סמוך וכמו נס מה ארון העדרות (סמכילן ג, ס).

יח) שמות פרשת תרומה פרק כו

(לג) ונתהה את הפלרכת חחת הקדשים והבאת שמה מבית לפלרכת את ארון העדרות והבדילה הפלרכת לכם בין הקדש ובין קדש הקדשים:

מתוך: דברי הגות והערכה עם קעה

"והבדילה הפלרכות לכם בין הקודש ובין קודש הקודשים"
 (שמות כו, לג). ישנה פרוכת סודית המבדילה בין הפנימיות והחיצונית. ואיזהו המקום המקודש ביותר אם לא קודש הקודשים של חי הרגש? אם טוב לו לאדם, ולבו מלא שמחה וחזרה, יגלה רגשותיו להקב"ה, לפניו ולפניהם של הנשמה; שמה יודה לו ויתרפק עליו; אך בל יראה אותן לאוות, נזירה שמא יהלל מבט זר קודש קודשים זה. אם, להיפך, רע לו לאדם, חלילה, והוא נתון במיצר, במעבה סבל ויסורים, ומוצא את עצמו עזוב וערירוי — יתזודה לפני ריבון העולמים, יבק לפניו ויתחנן לו לפנים מן הפלרכות, אך לא ייש הזר אל קודש האילים המעיק על האדם. "יכולichel באדישותו את קדשות הסבל האילים המעיק על האדם". א"ד לא יהיה באוהל מועד בבואו לכפר בקודש עד צאתו" (ויקרא טז, יז). אין הכהן הגדול מתויחד עם קונו אלא בסתר, מתוך לבדיות ובדידות.

בכלים, וקיים זה מטבח רק פ"י מטבח, ועל חלות קוס zo נחלמר כלמו. ובכללו LH נחלמר על סיינו מקוס בכליות גלגד, כ"ה חפרי על סיינו סדר בכנהה, היין קודס ולחיזכיה, דסדור בנהתן נמי נחלמר פפ"ז כודיעז. מסל"ז לדורות דיליכט כלל דין וקיים של מטבח וסדר בינה של כלים כמקודם, דהפי ה"ס בכליות יונמדדו מעתם נמי כהה, וכדיון לדורות כו"ה רק בכליות גוריוכיס נסיבות נמקודם, ממיינט LH סייר כלמו. וכריי נזון במכילהה כו"ה לפי סוכה הולמר ושםת להט כטולמן ה"ס סייב מוגר גל"ח פ"ב ובכלו בקרלה של ושםת קלי על בכנהה ברלהזונכ של מטבח רק פ"ז כטולמן קרמאנ"ס דכללו נחלמר רק על בנהתן זג. והנראה פוד דלפסר דכללו נחלמר גמנסן LH רק פל קוס בנהתן ברלהזונכ פ"י מטבח, מהלט לפי נצחת במשמעות גמאנר, נבנמדוח במנסן ונבנחת בכליות גמאנר חנייתם. דבריו LH טעט מטבח בנהתנס ביחס חלות דין, וממיינט נחלמר כללו גמנסטוח נמי. להמנס לדורות LH סייר כלל, ולכן שפир בסימות קרמאנ"ס כל כך דינט, ונס LH בכילו גמנסן במלות מטוס דכו"ה רק LH לטבח, שהיינו גמנסן גמנסן תרי"ג, ונימל דבורי קרמאנ"ס, וכמאנ"ג

הרמב"ן מנה במנין המצאות ששכח
הרב לית ב' סלה לסנות סדר
בנחתת בכליים גמורות, כגון כסולמן
כמנורה וכמזבחות, מכליהם דוגל חסר
הומרתי הליכס חממו (צמותן). ומקור
בздירות סול מכמיה (משפטים פרשא
כל') וдол חסר הומרתי הליכס חממו למכ
גיחמר לפי סcole הומר וסתה לח כפלמן
ונגר (צמותן) לח זנה שודר בלא"ח לך
גיחמר ודגל חסר הומרתי הליכס חממו
עט. ולעט למכ לח מנה ברמג"ס לח זכה
במנין חל"ג, וחוץ למכ כסמייט כל כך
הייסורתי, דכרי הפי ניד כחזקך לח הזכיר
כל כך דינח כלל ועיון בגמיגות לחשתר
שכח דברמג"ס פוסק כשריו בתנויות
כמיה דזרשי כקרוי של ודגל חסר
הומרתי לדרישות מהירות, שכן עט למכ לח

וניל דנה מה ברכמ"ס פוסק כמ"ק היל דסוגר וככלו נחمر רק למסכת לסתתו על סדר בינה כתליים זמיסון ונה לדורות. וכיינו מפמל דעלס כעמדת זמיסון יוכננת כתליים זמיסון בויל קוווס וחלוות זין צפ"ט, כמו זה בס קרא (סמותה מ) דמסכת גטמו סידר מה כל כתליים זמוקם זמיסון, מבזיך"כ של בעמדת זמיסון וסידור

(ב) **שמות פרשׁת תרומה פרק כ'**
 (לה) וְשָׂמַחַת אֶת הַשְׁלֹחֵן מִחוּז לְפָרְכָת
 וְאֶת הַמְנֻהָה נִכְחַד הַשְׁלֹחֵן
 עַל צָלָע הַמְשֻׁבֵּן תִּימְנָה
 וְהַשְׁלֹחֵן תִּתְהַנֵּן עַל צָלָע צְפּוֹן:

**מתוך: חידושים הגר"מ והגרי"ד
בענייני קדשים עם' יא**